

Magda Leszczyna-Rzucidło

Wykładowca IB SSL

Słowa kluczowe:Region Morza Bałtyckiego, dobrobyt, transformacja, strategia UE

PRZEKSZTAŁCENIE REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO W OBSZAR DOBROBYTU ZGODNIE Z ZAŁOŻENIAMI STRATEGII UNII EUROPEJSKIEJ DLA REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO

Wstęp

Przyjęta przez Radę Europejską w październiku 2009 r. Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) ma zapewnić holistyczne, zintegrowane podejście w procesie transformacji ekonomicznej obszaru bałtyckiego. Zakłada się, że dalsza wielopłaszczyznowa konsolidacja regionu przyczyni się do ugruntowania jego pozycji jako jednego z kluczowych makroregionów Unii Europejskiej, który w dobie postępującej globalizacji oraz zagrożenia kryzysem finansowym zdolny będzie do konkurowania z innymi regionami. RMB postrzegany był często jako europejski lider implementacji zasad Strategii Lizbońskiej w trakcie jej obowiązywania, zwłaszcza w zakresie innowacji. Świadczy o tym jego wysoka pozycja w Globalnym Raporcie Konkurencyjności publikowanym przez Światowe Forum Gospodarcze⁴²⁵. Potwierdza to także wydawany co roku raport Bałtyckiego Forum Rozwoju „State of the Region Report”, który jednocześnie wskazuje, że dalszy rozwój przedsiębiorczości nadal jest warunkiem koniecznym dla zmniejszenia różnic w jakości życia i przychodzie *per capita* w krajach RMB⁴²⁶. Wsparciem dla kontynuacji tego procesu ma być realizacja działań zawartych w SUE RMB. Celem artykułu jest przedstawienie jednego z obszarów działania, tzw. drugi filar Strategii, traktujący o wzmocnieniu ekonomicznym Regionu Morza Bałtyckiego i konsekwentnym przekształcaniu go w region dobrobytu.

1. Powstanie Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego

Jednym z głównych założeń SUE RMB jest wzmocnienie i koordynacja już istniejących działań i projektów realizowanych przez poszczególne regiony celem poprawy

⁴²⁵Sala-i-Martin X., Blanke J., Drzeniek-Hanouz M., Geiger T., Mia I., *The Global Competitiveness Index 2010-2011: Looking Beyond the Global Economic Crisis?* [w:] *The Global Competitiveness Report 2010-2011*, World Economic Forum, Geneva, Switzerland 2010.

⁴²⁶Kraje wchodzące w skład Regionu Morza Bałtyckiego to: Dania, Estonia, Finlandia, Litwa, Łotwa, Republika Federalna Niemiec, Szwecja, Polska, oraz – spoza UE – Federacja Rosyjska.

konkurencyjności wszystkich państw leżących wokół Morza Bałtyckiego. Kiedy w 2004 r. do Unii Europejskiej przystąpiły: Estonia, Litwa, Łotwa i Polska, Morze Bałtyckie stało się niemal „wewnętrzny akwenem” UE. Naturalnie zwiększyło się więc zainteresowanie współpracą w ramach tego regionu państw, które leżą wokół Bałtyku. Uznano, że konieczne jest zintegrowane podejście, warunkujące kontynuację zrównoważonego rozwoju obszaru, który patrząc na wysokość realnego PKB, radził sobie w latach 2006-2008 (oraz później w latach 2010-2011) z postępującym kryzysem lepiej niż połączone gospodarki 15 państw Europy Zachodniej⁴²⁷.

Już w przyjętej w 2005 r. rezolucji legislacyjnej Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego podkreślano, że niezbędne jest "optymalne wykorzystanie możliwości dynamicznych gospodarek Regionu Morza Bałtyckiego oraz systematycznego tworzenia wizerunku regionu, jako jednego z najbardziej atrakcyjnych

i konkurencyjnych obszarów na świecie”⁴²⁸. Główny nacisk położono zatem na wykorzystanie tego, co oferuje synergia dynamicznych gospodarek bałtyckich oraz ich potencjał w dziedzinie innowacyjności. Postanowiono zatem kontynuować i promować dotychczasową współpracę w ramach nowego, bardziej zinstytucjonalizowanego wymiaru, zapewniając jednocześnie unijne finansowanie dla tych działań.

W wyniku dalszych prac nad planem gwarantującym gospodarcze wsparcie Regionu Morza Bałtyckiego, Komisja Europejska opublikowała w czerwcu 2009 r. Komunikat dotyczący Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego wraz z Planem Działania. Strategia została entuzjastycznie przyjęta przez państwa RMB i oficjalnie przyjęta przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 29-30 października 2009 r. Plan działania ma być z zasady dokumentem elastycznym i podlegać ewaluacji, a więc przedstawiane są jego zmiany wraz z upływem czasu. SUE RMB składa się oficjalnie z trzech dokumentów:

1. „komunikatu Komisji Europejskiej do Rady i Parlamentu Europejskiego;
2. planu działania, który uzupełnia komunikat i został przedstawiony Radzie i Parlamentowi Europejskiemu w tym samym czasie;

⁴²⁷ *State of the Region Report 2011 “The Top of Europe’s Quest for Resilience” A Competitive Region Facing a Fragile Global Economy, Baltic Development Forum, Copenhagen, 2011, s. 15.*

⁴²⁸ Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego w ramach wymiaru północnego (2006/2171(INI)), Parlament Europejski, 16 listopada 2006, Strasburg.

3. dokumentu roboczego służb Komisji Europejskiej, w którym przedstawiono kontekst, podejście i treść strategii”⁴²⁹.

Komisja Europejska jest organem, który odpowiada za ogólną koordynację całej Strategii. Wynika to między innymi z kwestii finansowania – KE odpowiada za dostępne środki oraz zapewnia źródła finansowania (poprzez pomoc w znalezieniu funduszy w ramach dostępnych już programów – jedną z trzech podstawowych zasad Strategii, tzw. „trzech NIE” jest brak oddzielnych środków finansowania jej w budżecie UE). Komisja prowadzi również całościowy monitoring wykonania działań oraz zmienia plan działania, stąd jest on często określany jako *rolling action plan*, czyli plan bardzo elastyczny i zmienny.

W planie działania, który składa się z 15 obszarów – zagadnień projektowych, prawie 80 projektów flagowych oraz 12 działań horyzontalnych, zapisano dokładne zasady implementacji Strategii, a więc jest to jednocześnie instrukcja wykonania SUE RMB. Cytując plan działania w jego skład wchodzi:

1. 15 zagadnień priorytetowych, z których każde zostanie przydzielone do konkretnego państwa członkowskiego odpowiedzialnego za jego prawidłową realizację; zagadnienia te odpowiadają głównym obszarom, w którym SUE RMB „może przyczynić się do wprowadzenia ulepszeń (poprzez rozwiązywanie głównych problemów lub wykorzystywanie głównych szans)”⁴³⁰;
 - 1.1 zagadnienia priorytetowe dzielą się na 4 filary tematyczne (wspomniane już wcześniej: środowisko, gospodarka, turystyka i bezpieczeństwo), które odnoszą się do szerokiego *spectrum* tematów i problemów, które powinny być rozpatrywane w szerokim kontekście, tj. w korelacji z zagadnieniami z innych filarów, gdyż wszystkie wpływają na siebie wzajemnie;
 - 1.2 każde z zagadnień przedstawione jest wraz z krótkim opisem stanu faktycznego i ewentualnie wcześniej podejmowanych działań w celu realizacji tego zadania oraz analizą wskazującą na „punkt krytyczny (problemy) oraz przedstawia wartość dodaną działania dla Regionu Morza Bałtyckiego”⁴³¹;
 - 1.3 zagadnienia priorytetowe realizowane i wdrażane są poprzez tzw. działania szczegółowe, na które składają się zarówno projekty bardzo szczegółowe

⁴²⁹Dokument Roboczy Służb Komisji Uzupełniający Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego - Plan Działania, Bruksela, grudzień 2010, s. 3.

⁴³⁰*Ibid.*

⁴³¹*Ibid.*, s. 4.

- i strategiczne dla mieszkańców i regionu, ale także projekty polegające na umacnianiu współpracy między państwami regionu a Unią;
2. przykłady projektów flagowych, czyli kluczowych z punktu widzenia realizacji Strategii – projekty będą realizowane w trakcie trwania SUE RMB i finansowane przez UE;
 3. działania horyzontalne mające przyczynić się do rozwoju spójności terytorialnej, zgodnie z aktualnie obowiązującym trendem wspierania polityki spójności w Unii;
 - 3.1. działania horyzontalne mają „charakter uzupełniający w stosunku do filarów opisanych powyżej i stanowią działania, które umożliwiają realizację strategii poprzez ułatwienie dostępu do finansowania i przez lepsze zrozumienie regionu oraz prowadzonej w nim działalności;
 - 3.2. w planie działania zawarto działania horyzontalne o dużym poziomie ogólności, przez co nie określono ram czasowych ich wykonania”⁴³².

2. Filary II Strategii - przekształcenie RMB w obszar dobrobytu

II filar Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego koncentrujący się na jego zrównoważonym rozwoju gospodarczym oraz przekształceniu go w region innowacji i dobrobytu zakłada:

- „usunięcie utrudnień dla rynku wewnętrznego w RMB, w tym poprawa współpracy w dziedzinie ceł i podatków;
- wykorzystanie całego potencjału regionu w dziedzinie badań naukowych i innowacji;
- wdrażanie „Karty małych przedsiębiorstw”: wspieranie przedsiębiorczości, wzmacnianie MŚP i zwiększenie efektywnego wykorzystywania zasobów ludzkich;
- wzmocnienie zrównoważonego rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa⁴³³, głównie w celu wzmocnienia ich konkurencyjności oraz utrzymania rentowności tych sektorów celem zachowania np. miejsc pracy.

Jednym z najważniejszych problemów Regionu Morza Bałtyckiego na drodze do dobrobytu jest jego nierównomierny rozwój gospodarczy spowodowany dawnym podziałem Europy, który całkowicie odciął państwa leżące w Europie Środkowo-Wschodniej od możliwości rozwojowych, jakie niósł za sobą najpierw tzw. Plan Marshalla, a później integracja w ramach Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej. Nadal wyraźna jest różnica w

⁴³² *Ibid.*, s. 79

⁴³³ Dokument Roboczy Służb Komisji Uzupełniający Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, *op.cit.*, s. 28

rozwoju oraz poziomie życia mieszkańców bogatej części północno–zachodniej Morza Bałtyckiego, zwłaszcza w Szwecji, Finlandii oraz Republice Federalnej Niemiec, a biedną częścią południowo–wschodnią, czyli trzema republikami bałtyckimi, a także Polską.

Mimo, że od 2004 r. 8 na 9 państw otaczających Bałtyk jest członkami UE, to nadal większość z regionów leżących bezpośrednio nad morzem stanowi regiony peryferyjne, często III kategorii patrząc z perspektywy całej Unii. W RMB wyjątkiem są np. wspomniane regiony niemieckie i szwedzkie, choć i one nie zawsze należą do czołówki unijnej (np. Meklemburgia – Pomorze Przednie). Wyrównanie tych dysproporcji jest kluczowe dla powodzenia realizacji SUE RMB i utworzenia silnego makroregionu bałtyckiego.

Niewątpliwie pozytywny jest fakt, że to właśnie RMB wyrasta na „jedno z najbardziej obiecujących centrów wzrostu postzimnowojennej Europy”⁴³⁴. Aby w pełni wykorzystać potencjał, który tkwi w tym regionie potrzeba instytucjonalnego wsparcia Unii Europejskiej, która powinna odegrać kluczową rolę w przekształceniu tego regionu w silny, modelowy makroregion. Warunkiem powodzenia jest wykorzystanie możliwości gospodarek Danii, RFN czy Szwecji, które są liderami światowymi w poziomie rozwoju i przeniesienie dobrych praktyk na regiony słabsze, które samodzielnie nie są w stanie dogonić europejskiej czołówki.

Nie oznacza to, że regiony południowo–wschodniej części Morza Bałtyckiego nie mają nic do zaoferowania – wręcz przeciwnie – bez wysokiego poziomu edukacji społeczeństwa oraz relatywnie taniej i mobilnej siły roboczej, którymi dysponują, nie byłoby możliwe mówienie o całościowym rozwoju RMB. Wszystkie te elementy muszą współgrać jednocześnie, aby powstał silny gospodarczo Region Bałtycki bez podziału na bogate centrum i biedne peryferia. Taki trend można zaobserwować patrząc globalnie na Unię Europejską – jest to jeden z powodów dla priorytetyzacji Polityki Spójności i przekazania na nią bardzo wysokich środków pieniężnych. Ogółem ponad 6,7 mld EUR⁴³⁵ zostanie przekazane na realizację filaru dotyczącego zrównoważonej gospodarki RMB w ramach Strategii.

Charakterystyczne jest, że dla państw południowo-wschodniego Bałtyku wymiana handlowa w RMB stanowi często prawie 50% całej wymiany handlowej kraju (dotyczy Estonii, Litwy, Łotwy). Dla Polski współczynnik ten wynosił tyle na początku lat 90-tych XX wieku, obecnie wynosi ok. 35%. Mimo to prognozy są optymistyczne, gdyż wartość

⁴³⁴ S. Rachlin, *An Historic Chance for the Baltic Sea Region - Opening New Opportunities for Europe and Russia* [w:] *Baltic Sea Agenda*, Vol. 1, January 2002, s. 3.

⁴³⁵ Dokument Roboczy Służb Komisji Uzupełniający Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, *op.cit.*, s. 27.

polskiego eksportu do krajów RMB wzrosła w latach 2001 - 2007 ponad dwukrotnie⁴³⁶. Dla państw skandynawskich udział ten jest mniejszy, jednak nadal oscyluje na poziomie 37-44%. Dalszy wzrost wymiany handlowej w ramach regionu implikuje poprawę warunków życia jego mieszkańców, którzy są bezpośrednimi beneficjentami, zwłaszcza, że małe i średnie przedsiębiorstwa, MŚP (*Small and Medium Enterprises, SME*) stanowią prawie 99% wszystkich przedsiębiorstw w Regionie i zapewniają ponad 80% miejsc pracy⁴³⁷.

Istotnym problemem państw RMB, których transformacja ekonomiczna w stronę wolnorynkowej gospodarki zaczęła się w latach 90-tych XX wieku, jest brak pieniędzy w budżecie na odpowiednie wsparcie MŚP, zwłaszcza w pierwszych latach ich istnienia. Wyraźnie odczuwalny jest zwłaszcza brak wsparcia finansowego dla komercjalizacji nowych, innowacyjnych technologii, które zapewniłyby przedsiębiorstwom południowo – wschodniej części RMB szansę rozwoju na rynku lokalnym i ponadregionalnym. Finansowe wspieranie MŚP jest nie tylko zgodne z filarem II SUE RMB, ale także przyjętym w 2008 r. programem Komisji Europejskiej *Small Business Act for Europe* i nową strategią unijną „Europa 2020”. Pomagając MŚP w regionie „niezbędne jest położenie nacisku na technologie przyjazne środowisku i niskoemisyjne – w tej dziedzinie region ma dobre wyniki, jednak potrzebne są ściślejsze powiązania między kształtowaniem polityki a rozwojem”⁴³⁸.

Kolejny problem, który SUE RMB musi przewycięzać to brak odpowiedniego zaplecza finansowego dla uczelni wyższych, które (mimo bardzo wysokiego poziomu naukowego⁴³⁹) mają bardzo ograniczone możliwości komercjalizacji owoców swoich badań, przez co w niewielkim stopniu przyczyniają się do wzrostu rozwoju konkurencyjności regionu. W ramach ewaluacji realizacji założeń SUE w 2012 r. Komisja Europejska zaproponowała, aby „ogólne wydatki na badania i rozwój, mierzone były wskaźnikiem inwestycji w B+R i innowacje, który powinien do roku 2020 wynieść co najmniej 3 % w całym regionie”⁴⁴⁰. Krytycy Strategii utrzymują jednak, że spełnienie tych założeń jest

⁴³⁶ Informacja na Temat Współpracy Gospodarczej Państw Regionu Morza Bałtyckiego, Departament Analiz i Prognoz Ministerstwa Gospodarki, Warszawa, wrzesień 2008, s. 1.

⁴³⁷ *B-SME Baltic Spatial Development Measures for Enterprises, A Summary of Results*, Druckladen-Nord GmbH, Hamburg 2007, s. 67.

⁴³⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, Komisja Europejska, Bruksela, 2012, s. 11.

⁴³⁹ Oprócz uczelni z RFN oraz Szwecji, do jednych z najlepszych uczelni w RMB zalicza się m.in.: International School of Management na Litwie oraz Stockholm School of Economics in Riga na Łotwie.

⁴⁴⁰ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, Komisja Europejska COM(2012)128 final, Bruksela 2012 s. 12.

mało możliwe, a sytuacja finansowa szkół wyższych raczej nie poprawi się znacząco w najbliższych latach.

Ważnym celem filaru II SUE RMB jest również pełna implementacja zasad wolnego rynku, który jest jednym z fundamentów Unii Europejskiej. Jest to dość oczywiste, w związku z czym zapis ten często uważany za zbędny, zwłaszcza przez krytyków Strategii. Każde państwo w momencie wstąpienia do UE staje się automatycznie sygnatariuszem porozumienia o wolnym handlu, jednak w praktyce w całej wspólnocie są nadal problemy z pełnym wdrożeniem wszystkich zasad (prawdopodobnie był to powód zamieszczenia tego zapisu w SUE RMB). Wynika to z licznych barier, jakie często stawiają państwa na poziomie narodowym, w celu ochrony własnych przedsiębiorstw, siły roboczej itp. Gdyby w Regionie Morza Bałtyckiego udało się usunąć wszystkie bariery handlowe i wprowadzić w pełni ideę wolnego handlu, stałby się regionem pionierskim i przykładem dla całej Europy.

Jednym z najczęściej wymienianych powodów niepełnej implementacji zasad wolnego rynku w Europie jest kryzys gospodarczy panujący na świecie od 2008 r. Region Morza Bałtyckiego nie został dotknięty kryzysem i jego skutkami na tyle mocno, by konieczne było wprowadzanie barier handlowych czy odstępstw od zasad wolnego rynku, w odróżnieniu od państw Europy Zachodniej, które takich regulacji dokonują. W SUE RMB kładzie się nacisk na: „dalsze ograniczanie barier dla handlu, uzyskanie większych korzyści ze wspólnego rynku oraz wykorzystanie potencjału wynikającego z dużych rozbieżności w zakresie innowacyjności⁴⁴¹”.

Zagadnienia priorytetowe wymienione w filarze II SUE RMB cechuje niestety bardzo duży stopień ogólności, poza tym są już one realizowane w regionie w ramach większości dostępnych programów i partnerstw, np. Rady Państw Morza Bałtyckiego, programu VASAB 2010 i innych. Dopiero działania strategiczne oraz działania oparte na współpracy dają wyższy poziom szczegółowości oraz wskazują na rzeczywiście podjęte konkretne kroki przez zainteresowane regiony. Przykładem projektów flagowych są: „Stworzenie funduszu Morza Bałtyckiego na innowacje i badania” (projekt w ramach koordynowanego przez Polskę wspólnie ze Szwecją działania dotyczącego innowacji) czy „Stworzenie struktury *Baltic Science Link* (zasobów i infrastruktury naukowej w regionie Bałtyku)”.

⁴⁴¹Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, SEC(2009)703, SEC(2009)702, SEC(2009)712, COM(2009)248/3, Bruksela 2009, s. 7.

W praktyce w Strategii stawia się na „działania na rzecz ułatwienia transgranicznego przemieszczania towarów i komunikacji między administracjami⁴⁴²”, zatem istotne jest, by zmiany zaistniały najpierw w samym regionie – bogate państwa muszą jako pierwsze zlikwidować wszelkie istniejące bariery w handlu z państwami przyjętymi w 2004 r. Strategia koncentruje się też na „transferze wiedzy i kompetencji oraz zacieśnianiu współpracy z krajami skandynawskimi i Niemcami, które przodują w innowacyjności”⁴⁴³. Chodzi więc o szeroko rozumiane wymiany dobrych praktyk (metoda dobrze znana w UE) oraz przekazywanie przez lepiej rozwinięte i doświadczone już państwa *know-how* słabszym i mniej konkurencyjnym gospodarkom: Polski czy republik bałtyckich.

Połączenie zdobytej wiedzy z dobrze wykształconą i tanią (w porównaniu ze średnią unijną państw tzw. „starej Unii”) siłą roboczą może zainteresować potencjalnych inwestorów zagranicznych. Dodatkowym pozytywnym efektem powinna być modelowa współpraca RMB z obwodem kaliningradzkim, także w ramach SUE RMB, która zakłada udział podmiotów zewnętrznych w realizacji jej założeń. Jeśli Strategia ma być pomocna przy tworzeniu następnych strategii makroregionalnych w UE, to powinna wskazywać jak prawidłowo kształtować relacje z sąsiadującymi regionami niebędącymi członkami UE.

Zakończenie

Na początku II dekady XXI wieku Region Morza Bałtyckiego jest liderem wzrostu gospodarczego i innowacji w Europie⁴⁴⁴. Ostatnie dane zawarte w raporcie Bałtyckiego Forum Rozwoju wskazują, że w latach 2010-2012 RMB zanotował wskaźniki wzrostu na poziomie zbliżonym do światowej średniej, nieco wyższe niż pozostałe państwa Unii

⁴⁴² Komunikat Komisji, *op. cit.*, s. 8.

⁴⁴³ *Ibid.*

⁴⁴⁴ „Region Morza Bałtyckiego cechuje duży potencjał ekonomiczny i innowacyjny. Jest liderem europejskim wśród porównywalnych regionów, o czym świadczą jego notowania w Indeksie Światowego Forum Ekonomicznego (BCI). Zajmuje także pierwsze miejsca w innych rankingach konkurencyjności: Indeks konkurencyjności wzrostu (GCI) czy Indeks konkurencyjności globalnej (Global CI). Mimo pozytywnej oceny regionu jako całości, sytuacja poszczególnych państw jest bardzo zróżnicowana. W pierwszej dziesiątce rankingu konkurencyjności znalazły się: Dania (3), Szwecja (4), Finlandia (6) i Niemcy (7). Pribaltika i Polska zajęły dalsze pozycje: Estonia (32), Litwa (44), Polska (53), Łotwa (54). Niemniej jednak gospodarki krajów RMB rosną szybciej niż wynosi średnia UE. Pomiędzy rokiem 1995 i 2004 zagregowany PKB w RMB (wyłączając Rosję i Białoruś) wzrósł o 42%. Jednym z głównych powodów tej sytuacji jest stale rosnąca wymiana handlowa wewnątrz RMB, zniesienie ograniczeń i usunięcie wielu administracyjnych procedur celnych w nowych krajach członkowskich UE, a także przez wysoki napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do tych państw. Ponadto RMB w ciągu ostatnich kilku lat zachował swoją pozycję rynkową w eksporcie światowym, jak również silną orientację eksportową. Jego udział w eksporcie światowym jest o ponad 50% wyższy niż udział w światowym PKB. Łączna wartość PKB krajów unijnych leżących w RMB wyniosła w 2008 r. ok. 3.780 mld Euro – tj. 1/3 PKB całej Unii Europejskiej” za: J. Grzela, *Rola Strategii w Rozwoju Innowacyjności i Konkurencyjności Makroregionu na Przykładzie Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*, [w:] *Studia i Materiały WZiA Miscellanea Oeconomicae Rok 14*, Numer specjalny, 2010, s. 129.

Europejskiej⁴⁴⁵. Po niewielkim załamaniu wskaźników ekonomicznych w 2011 r., obecnie Region Morza Bałtyckiego znów jest na dobrej drodze wzrostu gospodarczego zgodnie z celami nowej strategii dla Unii Europejskiej „Europa 2020”. Główny problem polega na nierównomiernej alokacji inwestycji w regionie i wciąż drastycznych różnicach w poziomie życia mieszkańców oraz poziomie rozwoju gospodarczego między poszczególnymi państwami. Bycie liderem w UE wynika głównie z mocnej pozycji RFN, Szwecji, Danii oraz Finlandii. Celem SUE RMB jest przeniesienie sukcesu tych państw na cały region, a także wypracowanie sobie pozycji globalnego lidera w zakresie innowacji siłą wszystkich państw wchodzących w skład RMB.

Bibliografia

1. B-SME Baltic Spatial Development Measures for Enterprises, A Summary of Results, Druckladen-Nord GmbH, Hamburg 2007.
2. Dokument Roboczy Służb Komisji Uzupelniający Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego Informacja na Temat Współpracy Gospodarczej Państw Regionu Morza Bałtyckiego, Departament Analiz i Prognoz Ministerstwa Gospodarki, Warszawa, wrzesień 2008.
3. Dokument Roboczy Służb Komisji Uzupelniający Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego - Plan Działania, Bruksela, grudzień 2010.
4. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, SEC(2009)703, SEC(2009)702, SEC(2009)712, COM(2009)248/3, Bruksela 2009.
5. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów dotyczący Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, Komisja Europejska, Bruksela 2012.
6. Rachlin S., *An Historic Chance for the Baltic Sea Region - Opening New Opportunities for Europe and Russia* [w:] *Baltic Sea Agenda*, Vol. 1, January 2002.

⁴⁴⁵State of the Region Report 2012 „The Top of Europe Bracing Itself for Difficult Times: Baltic Sea Region-Collaboration to Sustain Growth”, Baltic Development Forum, Copenhagen 2012, s. 16

7. Sala-i-Martin X., Blanke J., Drzeniek Hanouz M., Geiger T., Mia T., *The Global Competitiveness Index 2010?2011: Looking Beyond the Global Economic Crisis*, [w:] *The Global Competitiveness Report 2010-2011*, World Economic Forum, Geneva 2010.
8. Rezolucja legislacyjna Parlamentu Europejskiego w sprawie strategii dla regionu Morza Bałtyckiego w ramach wymiaru północnego (2006/2171(INI)), Parlament Europejski, Strasburg, 16 listopada 2006.
9. *State of the Region Report 2011 „The Top of Europe’s Quest for Resilience” A Competitive Region Facing a Fragile Global Economy*”, Baltic Development Forum, Copenhagen 2011.
10. *State of the Region Report 2012 „The Top of Europe Bracing Itself for Difficult Times: Baltic Sea Region-Collaboration to Sustain Growth”*, Baltic Development Forum, Copenhagen 2012.

Streszczenie

W artykule zaprezentowano założenia II Filaru Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) obejmującego kwestie poprawy dobrobytu w regionie. Przybliżono proces powstawania SUE RMB od 2004 r. oraz jej główne założenia. W dalszej części zaprezentowano szczegółowo cele II filaru oraz najważniejsze problemy gospodarcze w regionie, którym ma przeciwdziałać realizacja rozwiązań przedstawionych w Strategii. Wskazano również na zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie implementacji podejmowanych działań i przeszkodzić w realizacji nadrzędnych celów SUE RMB.

TRANSFORMATION OF THE BALTIC SEA REGION IN THE AREA OF PROSPERITY IN LINE WITH THE EU STRATEGY FOR THE BALTIC SEA REGION

Summary

The article presents objectives of 2nd Pillar of European Union Strategy for Baltic Sea Region (EUSBSR) – Baltic Sea as an economically prosperous area. Process of adapting the Strategy was exemplified as well as its major aims. In the further part detailed objectives of 2nd Pillar were presented along with major economical problems in region, that should be overcome with projects presented in Strategy. Finally article presents main threats possible while implementing EUS BSR actions.